

UVOD

Mlijeko se dobija mužom krava ili drugih životinja i to ručno ili pomoću aparata za muženje. Način muženja, tj. higijenski uslovi kao i čistoća sudova imaju odlučujući značaj u kvaliteti i održivosti svježeg mlijeka. Mlijeko dobiveno mužom pomoću aparata ima daleko manje bakterija nego mlijeko dobiveno ručnom mužom. Nakon muženja mlijeko se podvrgava cijedenju kako bi se otklonile mehaničke primjese, a zatim se podvrgava hlađenju. Budući da je put mlijeka od proizvođača do potrošača dug, a obično iznosi 36 do 40 sati, to se mlijeko podvrgava procesu konzerviranja postupkom pasterizacije ili sterilizacije. Na taj način se čuva higijenska ispravnost mlijeka i omogućava normalno i nesmetano snabdijevanje velikih potrošačkih centara. Pored toga mlijeko podliježe strogo propisanim uslovima za kvalitetu, pa se u mljekarama mora ispitati sastav i kontrola kvaliteta i eventualno izvršiti neke korekcije prije dostave potrošaču. Mlijeko predstavlja proizvod dobiven jednom ili više redovnih, potpunih i neprekidnih muža krava, ovaca, koza ili bivolica kome ništa nije dodato ili oduzeto. Mlijeko dolazi u promet i pod nazivom životinje od koje je dobiveno. Kravlje mlijeko može doći u promet i pod nazivom mlijeko bez ikakve druge oznake. Mlijeko predstavlja emulziju u kojoj mliječna bjelančevina kazein ima ulogu stabilizatora. Ako mlijeko stavimo da stoji duže vremena, onda će masne kapljice isplivati na površinu, pa na taj način dobijamo pavlatku. Dodavanjem određenih fermenata mlijeku mliječni šećer prelazi u ml iječnu kiselinu. Šećer i mineralne soli se nalaze u mlijeku u rastvorenom obliku.

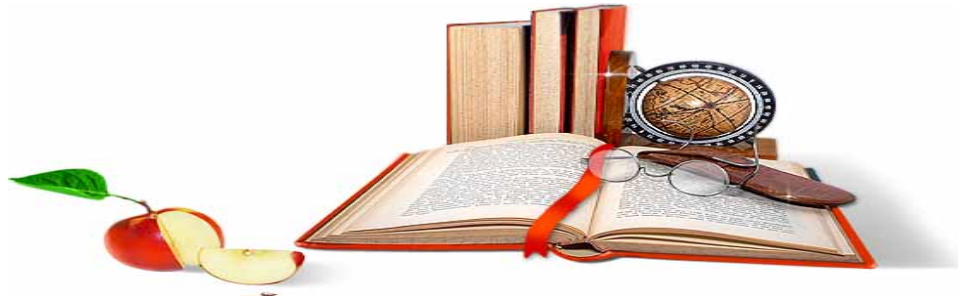
1. PROIZVODNJA I PRERADA MLIJEKA

Za razvoj proizvodnje mlijeka u predratnom periodu na području BiH i RS karakteristično je:

- Usitnjeni proizvođači mlijeka i malo učešće farmske proizvodnje.
- Nepovoljna rasna struktura goveda u kojoj je dominirala domaća nisko produktivna rasa.
- Niska proizvodnja mlijeka po kravi – oko 1.410 litara.
- Mala organizirana tržišnost proizvodnje mlijeka. Učešće organiziranog otkupa mlijeka u ukupnoj proizvodnji kretalo se između 12 i 16%.
- U strategiji razvoja govedarstva, prvenstveno, je podstican razvoj velikih državnih farmi. Male privatne farme u višegodišnjem periodu nisu bile razvojni prioritet.
- Na području današnje RS nalazilo se 5 velikih državnih farmi sa oko 3.400 krava, koje su u organiziranom otkupu mlijeka učestvovala sa 30%.
- Služba za selekciju goveda nije bila razvijena u privatnom sektoru (kod poljop. proizvođača) i tek se značajnije počela razvijati pred rat.
- Zapošljavanje u poljoprivredi nije bio razvojni prioritet, pošto je veliki broj stanovnika sela/zemljoradnika bio zaposlen i sticao osnovne prihode u drugim granama privrede (industrija šumarstvo, rudnici i dr), što se negativno odražavalo na razvoj tržišne poljoprivredne proizvodnje.
- Iz Budžeta R. BiH u višegodišnjem periodu podstican je premijama i regresima razvoj strateških poljoprivrednih proizvodnji.
- Investicioni razvoj poljoprivrede podržavan je namjenskim kreditnim linijama, koje su kod zemljoradnika realizirane, putem zadružnih organizacija. Takođe, tekuća poljoprivredna proizvodnja podržavana je kreditima iz primarne emisije. Stočarstvo i proizvodnja mlijeka bili su u prioritetima.
- Pretežan dio poljoprivrednih resursa i proizvodnje bio je organiziran, putem velikih agrarnih poslovnih sistema (kombinata), koji su objedinjavali oba sektora poljoprivredne proizvodnje, prehrambenu industriju, izvoz agrarne proizvodnje, snabdijevanje poljoprivrede sa inputima i

Linija prijema je 18.000 lit/sat. Na liniji je instalisano grubo i fino filtriranje mlijeka, ispuštanje zraka, brojanje i hlađenje. Tri rezervoara za skladištenje sirovog mlijeka su po 25.000 litara što čini 75.000 litara stabilnog prijema svježeg mlijeka. Oprema za termičku preradu obradu se sastoji od Alfa-laval pasterizatora mlijeka od 10.000 litara na sat i dugog pasterizatora za jogurt i pavlaku od 4.000 lit/sat. Jednog separatora, jednog homogenizatora, jedne posude od 3.000 litara, dvije elopak mašine za punjenje pjur-paka, mašine za punjenje u polietilenskoj foliji, Hambe za punjenje u čašu, rashladnih komora, CIP uređaja sa instalacijama, mašina za pranje

GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI
EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET
WWW.MATURSKI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO **[SEMINARSKI](#)**, **[DIPLOMSKI](#)** ILI **[MATURSKI](#)** RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE **[GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#)** KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U **[BAZI](#)** NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU **[IZRADA RADOVA](#)**. PITANJA I ODGOVORE MOŽETE DOBITI NA NAŠEM **[FORUMU](#)** ILI NA **MATURSKIRADOVI.NET@GMAIL.COM**